

Asia: VN/1661/2023

Ympäristöministeriön asetus vapaaehtoisesta ekologisesta kompensaatiosta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Uudessa luonnonsuojelulaissa säädetään vapaaehtoisesta ekologisesta kompensaation menettelystä ja hyvittämisen kriteereistä. Ekologisen kompensaation avulla ihmisen toiminnasta luonnon monimuotoisuudelle yhtäällä aiheutunut haitta hyvitetään lisäämällä luonnon monimuotoisuutta toisaalla. Ekologinen kompensaatio on viimesijainen keino, kun haittoja ei voida estää tai lieventää.

Asetuksella on tarkoitus täsmentää lain säännöksiä vapaaehtoisesta ekologisesta kompensaation luonnonarvoista, alueellisesta vastaavuudesta ja hyvittämissuunnitelmasta. Asetus koskee heikennyksen ja lisäisyyden mittaamista, mittayksikköä ja nykyarvolaskentaa sekä hyvittämisen maantieteellisiä rajoja ja joustavuutta. Asetuksella yhtenäistettäisiin sitä, miten luonnonsuojelulain mukaisesti tuotettavien luonnonarvojen määrä lasketaan ja miten hyvityksen täysimääräisyys luonnonarvovastaavuuden osalta arvioidaan siten, että luontotyyppille tai eliölajin elinympäristölle aiheutuva heikennys hyvitetäisiin vähintään täysimääräisesti.

Uudenmaan liitto pitää ekologista kompensaatiota sinänsä tärkeänä lisäkeinona luontokadon pysäyttämiseksi. On hyvä, että luontoarvoille heikennystä aiheuttava toimija voi hyvittää toiminnastaan aiheutuvan heikennyksen varmennetulla menettelyllä. Keskeistä on kuitenkin se, että kompensaatio on viimesijainen keino.

Uudenmaan alueidenkäytön suunnittelun kannalta asetusta tulee selkeyttää, etenkin 10 § kohtaa ”Hyvitysalueen on suositeltavaa sijaita mahdollisimman lähellä heikennettävää luontotyyppin tai eliölajin esiintymispaikkaa.” Mitä tekijöitä on ajateltu otettavan huomioon, kun arvioidaan, onko hyvitysalue ”mahdollisimman lähellä”? Millaiset yhteydet tällä on alueidenkäytön suunnittelun järjestelmään? On myös syytä tarkistaa, onko mahdollista esittää asia suositusmuodossa asetuksessa.

Luonnonarvojen mittaamista ja niiden tilan heikentymisen laskutapaa tulee avata, jatkossa myös selventävillä esimerkeillä, jotta asia ymmärretään varmasti oikein, ja jotta vapaaehtoinen kompensatio voi olla houkutteleva ja kannattava vaihtoehto yksityisillekin toimijoille. Varovaisuusperiaatteelle tulee antaa painoa, jotta kompensatio voi toimia uskottavasti.

Uudenmaan liitto näkee tarpeellisena väliarvioinnin kompensoinnin onnistumiselle, koska kompensaatiossa seurattava aikajakso on pitkä, 30 vuotta. Tulee myös varmistaa mahdollisesti tarvittavien, tilannetta korjaavien toimenpiteiden tekeminen aikajakson kuluessa. Hyvityksenä käytettävien toimenpiteiden luonnon monimuotoisuutta tukevien tulosten pysyvyyteen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Salmi Petra

Uudenmaan liitto - Va. aluesuunnittelun vastuualueen johtaja Paula
Autioniemi, Ympäristöasiantuntija Silja Aalto